

Notat

J.nr.: 17.35.08-G01-3-19

11. december 2019

Udvikling og Jura

Sagsbeh.:RSA

Fripladstilskud af behandlingsmæssige grunde

Baggrund

Ankestyrelsen kom den 11. oktober 2019 med en principmeddelelse (nr. 47-19), der opsummerer deres tidligere praksis for behandlingsmæssig fripladstilskud for at give et samlet billede af praksis på området.

Det fremgår blandt andet af meddelelsen, at:

*"Ved behandlingsmæssige grunde forstås, at der ikke alene er tale om pasning og pleje i dagtilbuddet, men at der også sker **en fortsat udvikling og forbedring af barnets aktuelle tilstand eller en forebyggelse og sikring af, at der ikke sker en forringelse af barnets funktionsevne**, hvorved barnet mister mulighed for at udnytte både personlige, faglige og sociale kompetencer."*

Denne definition er meget bred, da alle fritidstilbud – og særligt fritidstilbud tilknyttet specialskoler – som Skoleafdelingen påpeger, ikke blot er pasningstilbud, men også fokuserer på udvikling af barnets kompetencer.

Skoleafdelingen ønsker derfor bistand til at forstå rækkevidden af Ankestyrelsens principmeddelelse for at kunne opkræve korrekt forældrebetaling.

Sammenfatning

Principmeddelelsen er en opsummering af hidtidig praksis, så intet er ændret i forhold til tidligere.

Det vil altid være en konkret vurdering af hvert enkelt barn, om der foreligger 'behandlingsmæssige grunde'. Der må ikke alene være tale om pleje og pasning. Kravet om 'behandlingsmæssige grunde' er derudover kun opfyldt, hvis udviklingen (eller forebyggelsen af forringelse) hos barnet relaterer sig specifikt til den/de funktionsnedsættelser barnet har.

Det skal dermed være en udvikling (eller forebyggelse af forringelse), der *ligger ud over* barnets almindelige generelle udvikling. Almindelig tilpasning af tilbuddet til at kunne rumme et barn med funktionsnedsættelser er heller ikke omfattet af 'behandlingsmæssige grunde'.

Retsregler og vurdering

Det fremgår af dagtilbudslovens § 63, stk. 1, nr. 3, at:

Kommunalbestyrelsen skal give et

...

3) behandlingsmæssigt fripladstilskud, når et barn med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne af behandlingsmæssige grunde har ophold i et fritidshjem, ...

Loven fastsætter således to betingelser, der skal være opfyldt for at få tilskud:

1. funktionsnedsættelse og
2. behandlingsmæssige grunde

Der skal foretages en konkret og individuel vurdering af, om de to betingelser er opfyldt, og det er irrelevant for vurderingen, om forældrene har et pasningsbehov eller ej.¹

Fripladstilskuddet fastsættes ud fra typen af det tilbud, som et barn med betydelig og varig funktionsnedsættelse er optaget i.² SFO'er følger dagtilbudslovens regler om fripladstilskud. Der sondres således ikke mellem, om det er en SFO oprettet i tilknytning til specialskole efter folkeskoleloven, eller om det er en SFO i tilknytning til en almindelig folkeskole. Der kan som følge heraf ydes 50 % i fripladstilskud, når et barn har ophold i SFO, uanset om det er en almindelig SFO eller i tilknytning til en specialskole.³

Betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne

Eksempler fra konkrete sager:

- Infantil autisme
- Generelt kognitivt funktionsniveau under middel
- Isoleret ganespalte, nedsat hørelse på begge ører og sprog- og lydproblemer
- Aflukning af spiserøret

Varigt skal ikke forstås som (nødvendigvis) livslangt, men lidelsen skal skønnes at vare mere end et år.⁴

Ankestyrelsen har ikke offentliggjort en principafgørelse, der direkte behandler, hvad betydelig og varigt nedsat funktionsevne dækker over, men har tidligere henvist til dagtilbudsvejledningen pkt. 469, hvoraf det fremgår, at det: "... beror på en konkret individuel vurdering, der skal omfatte en vurdering af handicappets sværhedsgrad. Til brug for denne vurdering kan kommunen indhente faglig ekspertise hos kommunens faglige konsulenter."⁵

---

¹ Principmeddelelsen, s. 9n

² Principmeddelelsen, s. 13m

³ Principmeddelelsen, s. 14ø

⁴ Principmeddelelsen, s. 11ø

⁵ Dagtilbudsvejledningen (VEJ nr 9109 af 27/02/2015)
<https://www.retsinformation.dk/pdfPrint.aspx?id=168574>

Behandlingsmæssige grunde

Betingelser:

- Der må ikke alene være tale om pleje og pasning
- Der skal ske en fortsat udvikling og forbedring af barnets aktuelle tilstand ELLER
- Der skal ske en forebyggelse og sikring af, at der ikke sker forringelse af barnets funktionsevne (så barnet ikke mister mulighed for at udnytte personlige, faglige og sociale kompetencer.)

Moment i den konkrete afvejning:

- Barnets behov
  - Er der udviklingspotentiale i forbindelse med funktionsnedsættelsen, der understøttes af ophold i SFO?⁶
  - Har barnet sammenlignet med andre jævnaldrende børn særligt behov for ophold i SFO?⁷

Eksempler fra konkrete sager:

- Et barn, som havde brug for konkret guidning, rutiner og tydelighed, og som profiterede af en helhedsorienteret indsats⁸
- Et barn med nedsat hørelse og høreapparater på begge ører, som havde sprog- og lydproblemer og som følge heraf behov for sproglige- og hørelsesmæssige stimuli.⁹
- Svær epilepsi og forsinket udvikling og brug for konkret guidning, rutiner og tydelighed¹⁰

Situationer, der *ikke* vil være omfattet af 'behandlingsmæssige grunde':

- Almindelig tilpasning af tilbuddet til at rumme et barn med funktionsnedsættelse, f.eks. et barn med diabetes, der kræver særlige procedurer eller indretning.
- Tilbuddet blot bidrager til sociale relationer eller generel udvikling (der ikke relaterer sig til funktionsnedsættelsen).

En hjælp til at afgøre, om der er tale om behandlingsmæssige grunde kan være at få en udtalelse fra tilbuddet om, hvad der sker med barnet i tilbuddet¹¹ eller fra f.eks. PPR.¹²

---

⁶ Fremgår af svar på spørgsmål fra Ankestyrelsens juridiske hotline, vedlagt som bilag til dette notat samt findes på Ankestyrelsens hjemmeside frem til udgangen af 2019: <https://ast.dk/juridisk-hotline/#/category/dfb91ba0-2d2a-4893-9328-2b2fa25549df>

⁷ Principmeddelelsen, s. 16n

⁸ Principmeddelelsen, s. 2m

⁹ Principmeddelelsen, s. 2m

¹⁰ Principmeddelelsen s. 17ø

¹¹ Se telefonnotat for samtale med Ankestyrelsen

¹² Principmeddelelsen s. 17ø

Bilag – Fripladstilskud af behandlingsmæssige grunde

Hvornår kan der bevilges behandlingsmæssig friplads?

26.06.2015

6f778d4d-3ad3-494d-bd1f-54df18b29a73

dfb91ba0-2d2a-4893-9328-2b2fa25549df

Det fremgår af Ankestyrelsens praksis, senest ved principafgørelse 4-14, at der er mulighed for at give et behandlingsmæssigt fripladstilskud, når barnet har et vidtgående fysisk eller psykisk handicap, og barnet har ophold i et dagtilbud af behandlingsmæssige grunde. Begge betingelser skal være opfyldt.

Juridisk hotline har modtaget følgende spørgsmål

Spørgsmålet drejer sig om fortolkningen af hvornår der kan bevilges behandlingsmæssig fripladstilskud, særligt i forhold til vurderingen af hvornår barnet har ophold i et dagtilbud af behandlingsmæssige grunde. Hvis et barn med en betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne før/efter skoletid går i SFO fordi forældrene har et pasningsbehov pga. arbejde kan man i så fald sige, at barnet har ophold i dagtilbud af behandlingsmæssige grunde?

Juridisk hotline svarede

Du har henvist til dagtilbudslovens § 43, stk. 3, og principafgørelse C-9-00.

Det følger af dagtilbudslovens § 43, stk. 3, og § 63, stk. 3, at kommunen skal give et behandlingsmæssigt fripladstilskud, når et barn med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne ad behandlingsmæssige grunde har ophold i dagtilbud eller i et fritidshjem.

Det fremgår af Ankestyrelsens praksis, senest ved principafgørelse 4-14, at der er mulighed for at give et behandlingsmæssigt fripladstilskud, når barnet har et vidtgående fysisk eller psykisk handicap, og barnet har ophold i et dagtilbud af behandlingsmæssige grunde. Begge betingelser skal være opfyldt.

Ankestyrelsen fastslår i principafgørelse 4-14, at der ved behandlingsmæssige grunde forstås, at der ikke alene er tale om pasning og pleje i dagtilbuddet, men at der også sker en fortsat udvikling og forbedring af barnets aktuelle tilstand eller en forebyggelse og sikring af, at der ikke sker en forringelse af barnets funktionsevne, hvorved barnet mister mulighed for at udnytte både personlige, faglige og sociale kompetencer.

Det er på denne baggrund vores opfattelse, at der skal foretages en konkret vurdering af, om barnet har betydelig og langvarig nedsat funktionsevne, og om barnets ophold i SFO er af behandlingsmæssige

grunde. Der skal ved vurderingen, om barnets ophold er af behandlingsmæssige grunde bl.a. tages hensyn til barnets behov, herunder om der er et udviklingspotentiale, der understøttes af ophold i SFO.

Ankestyrelsens svar i juridisk hotline er en vejledning - ikke en afgørelse.

Ankestyrelsen kan først tage endelig stilling til spørgsmålet ved behandlingen af en klagesag.

Er målgruppen for behandlingsmæssigt fripladstilskud efter dagtilbudslovens § 43, stk. 1, nr. 3 den samme som merudgifter efter servicelovens § 41?

01.09.2015

6f778d4d-3ad3-494d-bd1f-54df18b29a73

dfb91ba0-2d2a-4893-9328-2b2fa25549df

Nej. Hvorvidt betingelserne for at få behandlingsmæssigt fripladstilskud er opfyldt, vil afhænge af en konkret vurdering af om barnet har et vidtgående handicap.

Juridisk hotline har modtaget følgende spørgsmål

Efter servicelovens §41 er der to grupper af børn indeholdt i målgruppen. 1. Barn med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller 2. indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Jf. dagtilbudslovens §43, stk. 1, nr. 3 kan der hvis opholdet i dagtilbuddet er af behandlingsmæssige årsager bevilliges halv behandlingsmæssig friplads til børn med "betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne". Vi tolker at dette betyder, at ½ behandlingsmæssig friplads KUN kan gives til børn i §41 1.led (betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne). Dermed følger at §41, 2. led (indgribende kronisk eller langvarig lidelse) IKKE kan bevilliges ½ behandlingsmæssig friplads. I principafgørelse 4-14 introduceres et ældre begreb i form af henvisning til begrebet vidtgående "Der er mulighed for at give behandlingsmæssigt fripladstilskud, når barnet har et vidtgående fysisk eller psykisk handicap, og barnet har ophold i et dagtilbud af behandlingsmæssige grunde". Hvad dækker vidtgående over? I principafgørelse 33-10 henvises til "der var tale om et barn med betydelig og varig nedsat fysisk funktionsevne med tale og høreprøblemer".... Det havde som følge af "lidelsen" særligt behov for sproglige og høremæssige stimuli". Indebærer begrebet "lidelse", at der kan bevilliges ½ behandlingsmæssig friplads til målgruppen efter §41 2. led trods ordlyden i dagtilbudslovens §43, hvor der kun omtales betydelig og varig nedsat funktionsevne?

Juridisk hotline svarede

Der er henvist til dagtilbudslovens § 43 og servicelovens § 41 samt principafgørelserne 33-10 og 4-14.

Betingelserne for at få behandlingsmæssigt fripladstilskud følger af dagtilbudslovens § 43, stk. 1, nr. 3 - når et barn med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne af behandlingsmæssige grunde har ophold i et dagtilbud.

Ankestyrelsen har ikke i en principafgørelse direkte behandlet, hvad begrebet vidtgående handicap dækker over og har derfor ikke offentliggjort praksis, der besvarer spørgsmålet.

Vidtgående handicap er bl.a. omtalt i vejledning nr. 9109 af 27. februar 2015 om dagtilbud mv. punkt 469.

Ankestyrelsen fandt i principafgørelse 33-10, at der var tale om et barn med betydelig og varig nedsat fysisk funktionsevne med tale og høreproblemer. Barnet havde ophold i dagtilbuddet af behandlingsmæssige grunde. Det havde som følge af lidelsen særligt behov for sproglige og høremæssige stimuli.

Det er vores umiddelbare opfattelse, at kommunen må foretage en konkret vurdering af, hvorvidt barnet har en betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Lidelsen kan som i 33-10 også være at betragte som et vidtgående handicap.

Vi er derfor ikke enige i kommunens vurdering af, at målgruppen i servicelovens § 41, 2. led ikke er omfattet af personkredsen i dagtilbudslovens § 43, stk. 1, nr. 3.

Hvorvidt betingelserne for at få behandlingsmæssigt fripladstilskud er opfyldt, vil afhænge af en konkret vurdering, herunder om barnet har ophold i institutionen af behandlingsmæssige årsager.

Notat

J.nr.: 17.35.08-G01-3-19

10. december 2019

Udvikling og Jura

Sagsbeh.:RSA

Telefonnotat – Ankestyrelsen, Julie Begtorp, Kontor: 3. Social

Ringet op til JB for at høre, om der er nogen steder, man kan få mere viden om, hvilke konkrete momenter, der skal lægges vægt på ved afvejningen af, om der er tale om behandlingsmæssige grunde, jf. principmeddelelsen fra 11. oktober 2019.

JB indledte med at gøre opmærksom på, at principmeddelelsen er en sammenskrivning af tidligere principafgørelser, og at der dermed ikke er nogen praksis, der ændrer sig med principmeddelelsen.

Hun oplyste, at det altid vil være en konkret vurdering, og at det derfor ikke er så nemt at opstille momenter for, hvad der skal indgå i vurderingen. For nogle børn med funktionsnedsættelse kan bare det at opholde sig i et tilbud og f.eks. indgå i sociale relationer være behandlingsmæssige grunde.

Hun oplyste, at den udvikling (eller forebyggelse af forringelse), der skal være for at kravet, om behandlingsmæssige grunde er opfyldt, skal være rettet mod funktionsnedsættelsen. Det skal dermed være en udvikling (eller forebyggelse af forringelse), der ligger ud over barnets almindelige udvikling.

En hjælp til at afgøre, om der er tale om behandlingsmæssige grunde kan være at få en udtalelse fra tilbuddet om, hvad der sker med barnet i tilbuddet.

Situationer, der ikke vil være omfattet af 'behandlingsmæssige grunde':

- Almindelig tilpasning af tilbuddet til at rumme et barn med funktionsnedsættelse, f.eks. et barn med diabetes, der kræver særlige procedurer eller indretning.
- Tilbuddet blot bidrager til sociale relationer eller generelle udvikling.

En situation, der vil være omfattet er f.eks. særlig sproglig stimulering ved talelidelser.

Rikke Skaaning Alapetite (rial01)

Juridisk Konsulent